

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	8 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА
ЈЕ У ЗДАЊУ
ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Претплату ваља слати упућеном на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На збору грађана који је држан 30. ов. месеца није дошао довољан број гласача, да би, погледом на 13. члан зак. о општинама, избор одборника и заменика могао бити пуноважан, и за то се има држати други збор. А како је међу тим 19. чланом истога закона, као и прописом Господина Министра унутрашњих дела, наређено да се до 7. ов. мес. има извршити и избор лица за бирачке кварталне одборе, то је општински Суд решио да се оба ова посла ураде једнога истог дана.

Према томе позивају се грађани ове вароши да у Недељу, 7. ов. мес. дођу на

ОПШТИНСКИ ЗБОР

да изврше избор: тридесет и два одборника општине и 16 заменика по 52, 53, 56, 57. и последњем ставу 58. чл. зак. о општинама; а у исто време засебно да гласају и за избор десет лица из свакога кварта: 8 за чланове и 2 за заменике сталних чланова бирачких одбора, по тачци Б. под в.) прописа Господина Министра унутрашњих дела од 27. пр. месеца и год. ПБр. 17.178.

Право гласања на општинском збору имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 динара годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством, али који по прописима чл. 16. и 17. овог закона право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа неплаћали 15 динара непосредне порезе, ако нису чланом 16 и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица која су ослобођена од плаћања порезе по чл. 61. тачке в. и г. закона о непосредном порезу, што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостију из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они, који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због престапа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2, који се налазе под судским ислеђењем за дела под 1 наведеном;

3, који су пали под стецште за време док стецште траје;

5, који ма колико дугују у име порезе осим текућег поља. Но како је друго пољгође ове год, продужено до првог

Јануара по закону о изравнању рачунске године с календарском, право гласања на овоме збору имају сви опш. грађани, који су платили порезу за прво пољгође прошле године.

Официри и војници сталног кадра не учествују по 16-ом члану закона у саветовању општинскога збора.

Доказ за довољно и уредно плаћени порез само је порезна призраница или оверен извод из књига у које се заводиле плаћање порезе.

По другом ставу 3-ће тачке 22-ог члана закона на збору може гласати само они бирачи, који су увршћени у азбучни списак бирачки.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање гласача на биралиште.

Гласање ће се вршити по одељцима варошким, и то на овим местима:

- а) за кварт варошки — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица);
- б.) за кварт теразијски — у теразијској м. школи (улица 2 јаблана);
- в.) за кварт дорђолски — у основној мушкој школи (душанова улица);
- г.) за кварт савамалски — у основ. муш. школи (савска улица преко пута кварта);
- д.) за кварт палилулски — у основној мушкој школи (школска улица) и
- ђ.) за кварт врачарски — у основној женској школи (крунска улица. Томанџе кућа).

За председнике ових одбора одређени су ови одборници
Г. г. Никола Х. Поповић за кварт палилулски
Тодор Ј. Мијајловић за кварт варошки
Милутин Ј. Марковић за кварт теразијски
Светозар Милојевић за кварт врачарски
Марко Велизарић за кварт дорђолски
Дим. Ђирковић за кварт савамалски

Објављујући све ово грађанима вароши Београда, општински суд позива их да учине преглед састављених азбучних спискова пуноправних бирача ради уверења да ли су сви способни бирачи у спискове уписани. Спискови су изложени у благајноме одељењу.

Од стране Суда општине вароши Београда 2.
Јануара 1890. Бр. 1.

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(ПРОДУЖЕЊЕ)

С тога сматрамо за нужно да у следећој табlici наведемо неколико података о томе, а из разних вароши европских.

ВРСТА КАЛДРМЕ	Варош	МАТЕРИЈАЛ	ТРАЈАШНОСТ ГОД.	ГРАЂЕЊЕ ОД 1m ² ДИВАРА	ОБДРЖАВАЊЕ ГОД ОД 1 m ² ДИВАРА
Од тесаног камена	Беч	Гранит	35	19,40—21,25	0,84
	Лондон	"	15,6	23,75	2,35
	Минхен	"	60	22 50	незнатно
	Франкфурт	—	—	15,30—24,00	—
	Штутгарт	Кречњак	—	—	0,56
	Париз	—	—	—	0,60
	Берлин	Гранит	—	20—30	—
Мешовита калдрма	Штетин	—	—	5,00—6 25 (без пвичног камења од тротора.)	—
Макадам	Париз	—	—	—	1 80--2,10
	Минхен	Базалт	—	6 50	2,50
Асфалт	Париз	Гњечен (пресован) асфалт 5 см. дебљине, 15 см. дебела подлога од бетона	—	19,40	—
	Париз	Без подлоге од бетона	—	14,00	2,00
	Франкфурт	Пресован асфалт без подлоге	—	15,00—16,00	—
	Берлин	Са 20 см подлоге од бетона 5 см. асфалт	20	20,00	0,60
Дрвета	Лондон (разног система)	—	5,19	13,60—26,75	2 16--5 45
	Берлин	Подлога од бетона	15*)	18,75—21,25	1,25
	Париз	—	18**)	грађење и обдржавање укупно годишње 2,40	—

Као што се из те таблице види, по разним варошима, трајашност и цена калдрме веома су различите и за исту врсту калдрме. Међу тим, то се лако објашњава тиме, што није употребљен један и исти материјал и што се и саобраћај по својој величини јако разликује.

За то ће бити много поучније сравњење цена разне калдрме у једној и истој вароши, а за то имамо на Бреслави веома згодан пример.

Та варош, која је по броју становника на 7 пута већа од Београда, трошила је сваке године знатне суме на грађење и оправку калдрме. То је општину њену нагнало, те се 1881. год. решила, да тачно испита, који ће начин калдрмисања са финансиског гледишта бити за њу најрационалнији.

Кад се узму у обзир цене разне врсте калдрме, као што важе за Бреславу, а тако и трошкови за обдржавање, па се са обзиром на рок од 30 година, што се може узети као век правилне калдрме од тесаног камена, израчуна колико свега која врста калдрме годишње стаје; онда налазимо:

*) Гарантује предузимач.

***) По нарочитом уговору са предузимачем. Слично је поступљено и у Франкфурту.

За калдрму од тесаног камена 0.64 дин. За калдрму од ломљеног камена (полигонална калдрма са у неколико дотераним каменом) 0,47 дин. За калдрму од макадама 1,28 дин. За калдрму од асфалта 1.31 дин. За калдрму од дрвета 2.11 дин. или ако узмемо за мерило калдрму од асфалта, онда имамо годишњу цену једног квадратног метра калдрме од асфалта 100%, калдрме од дрвета 91%, калдрме од макадама 55%, калдрме од тесаног камења 28%, калдрме од мало дотераног камења 20%.

Отуда следује, да је са филансиског гледишта и у Бреслави најпробитачнија калдрма од ломљеног, а за њом одмах долази калдрма од тесаног камена.

III.

Пре но што пођемо даље, мислимо да ће овде бити место, да видимо колико је у опште Београд до сада трошио на калдрму и шта га она стаје.

За грађење нове и оправку старе калдрме од 1859. па до конца 1888. године утрошена је свега сума од динара 1,064.610.64 — дакле годишње просечно $\frac{1}{30}$ од 1,064.610.64 = 35.487.02 или

у округлој цифри на 35 500 динара.

Не осврћући се ни на шта друго, кад погледамо само на ову суму, па узмемо у обзир да она није довољна ни за редовно и ваљано обдржавање калдрме, која је и пре 30 година постојала, а камо ли и за грађење нове; онда нам не може ни најмање чудно бити, што се наше улице данас налазе у овако жалосном стању.

Истина за последње четири године, поменути периоде од 30 година опажа се приличан напредак; јер за првих 26 година утрошено је свега 753.430,36 динара (види I. књигу општинских послова), а само за последње 4 године сразмерно много већа сума у 311.180.28 динара. То чини за првих 26 година просечно годишње по 28.978 или у округлој цифри 29.000 динара, а за последње 4 године просечно годишње 77.795 или у округлој цифри 78.000 динара.

Па и оволика сума кад би се употребила само на обдржавање, долази годишње на један квадратни метар 9 односно 13 пара (узев целу површину, односно само површину коловоза), а и то је и сувише мала цифра, ако се хоће калдрма да одржи у употребљивом и добром стању.

Ако узмемо као мерило последње 4 године, онда износи да је на оправку калдрме трошено само 16,6 од сто од избачене суме у буџету, што чини тек близу 1½ пару од квадратног метра.

Ако узмемо приближно исти проценат, дакле од прилике 15 од сто, да је на оправку трошено за време целе периоде од 30 година; онда по просечној цени од 3 дин. на 1 m² излази да је годишње грађено свега на 10.000 m² калдрме од којих од прилике 6.000 m² долазе на коловоз а 4.000 m² на пешачке стазе.

Дакле било је према томе пре 30 година на 300.000 m² калдрме, а за време целе те периоде саграђено је опет само толико.

Када би дакле тако исте обдржавали калдрму, као што је до сада чињено, када би по исто толико и исте такве нове калдрме годишње градили; онда би нам требало најмање јоште 20 година, па да цела површина улица београдских буде патосана и то лошом калдрмом.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Сви они који приређују у својим локалима, јавне забаве, представе, игранке, држе певаче или музику, дужни су пријављивати се претходно Општинскоме Суду ради одобрења.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Молимо све оне који нам што дугују, да положе паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

МИЛОСТИЊА

Један поглед на доданање издржавање сиротиње.

За чудо је то што се у нас никако неће да постави система, или бар неки извесни поредак у свршавању послова. А све дотле, докле се не буде на то озбиљно пазило, докле се не буде настојавало да се без чекања на нека „лепша времена“ предузима оно што се даје урадити, све дотле с једне стране бићемо лишавани за дуго многих корисних установа а с друге опет чинити много веће издатке на примитивно подмиривање потреба.

Међу оним пословима које је наша општина могла одавна урадити, налази се и питање о уређењу завода за издржавање остарелих и немоћних. Толико је година прохујало, од како се с времена на време ди-зашо глас појединих одборника; од како се и у јавности о томе говорило; од како се на председничким столицама измењало више уважених личности, пуних сваког милосрђа и воље за напредак општине, па ипак, на велику штету општине, за намањање остарелих и немоћних није ништа више учињено од онога што је заведено пре много и много година: **новчанс пома-гање** које никада није могуће ограничити само на оне који највише заслужују општинску помоћ.

Нама не стоје при руци податци о огромним сумама које општина сваке године троши на „седемично издржавање“ и „божиње дарове“, али приближни рачун који смо хватали уверава да би општина своју варошку сиротињу могла на врло леп начин и скоро са истим сумама да издржава у дому, у коме би се одиста указивала пужна и потпунија нега онима који немају никога свога да их у данима старости, немоћи и немаштине, подрже до часа смрти.

Свака поље напреднија варош у свету има такав завод а и ми смо га могли одавна установити, само да је било промишљеног поступања.

Са издржавањем сиротиње новчаном помоћу, вазда се дешавају разне злоупотребе, које у осталом није ни могуће спречити. Колико је и колико њих мање оскудних по више година примало помоћ, која се није могла дати другима, много горег положаја. И из дана у дан злоупотреба ће бити све више, јер и све више њих сазнаје да се од општине може да искамчи, па и редовно да прима, прилична сумица ако се само малко глава погне, одело преруши, лице снужди, рука покорно пружи пред комисијом, код које природно мора наћи највише сажаљења онај од молилаца, који уме да искаже своју беду, па макар био и варалица.

Овакво помагање какво општина наша од реда указује сиротињи, нема ни једну добру страну. Од мале псвчане помоћи нико не може добити све оно што му је за одржање неопходно. Новчана се помоћ као што рекох, издаје и онима који могу бити без ње и који дакле нису у крајој бедн. Од данашњег броја оних што примају општинску милостињу има их без сумње скоро половина који нису из Београда, као што опет велики број за рад способних

лица не би ни смео примати милостињу. *)

Сем маломе броју угледнијих породица, кад се деси случај да изненадно падну у беду и остану без ранитеља, издржавање општинско може се само у природи давати и то искључиво локалној сиротињи, дакле мештанима, а никако и сиротињи која, придолази да код нас псемоћи (издржавања) нађе, а дотле је живела у другој месту, па чак и у другој држави.

Општина нити има дужност, нити може бити таквог стања да помаже и туђу сиротињу. Само они дакле морају се о трошку општине издржавати који немају никога свога, да се за њих брине, којима је дакле завод за неговање немоћне сиротиње једино склониште.

Још горе иде са поделом добровољних прилога, „божићних дарова“ што их општина сваке године скупља од грађана и од реда дели свакој сироти која на **туцин и бадњи дан** дође да моли. Много би боље било никоме и не давати ништа, јер до сада увек су паре бацане просто у воду. Као члан комисије, некад сам чинио предлог да се и то другаче удеси, јер иначе вечито ће се помагати они који за ту деобу знају и који умеју да павале па и да се гушају да пред комисију изађу. — Међу њима скоро увек је било највише цигана, а ја држим да нити су циганке зајпотребитије, нити грађанство за њих чини прилоге. Знавам тако исто да је бивало случајева, да се једно исто лице два пут обраћа, уверено да комисија није у стању познати да је једном већ било; као што ми је познато и то, да из једне куће долази по неколико лица да свако искамчи по што год, па се онда сви задовољно враћају подмигујући се како је паметно варати „само кад се може.“

Да би се све ово избегло; да би се у будуће и деморалисању и бацању новаца стало на пут, лек је да општинска управа приступи студији на какав би начин ваљало установити завод за неговање немоћне варошке сиротиње, па да се то једном и у дело приведе.

На завршетку помислем да са чувањем находчади не иде боље. Општина плаћа честито, али не врши редовно и строгу контролу, те се деца не чувају добро. Општински лекари и бабице треба и у томе погледу да добију извесну дужност; за тим да се заведе редовни надзор, па се онда неће догађати да општина за поједину децу плаћа чак и кад поодрасту, и кад она престо рећи служе оне у чијој су кући

Д.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Приступно. Председник општине г. Никола Пашић ушао је у дужност 2. ов. м. али да би нова управа општинска била на чисто са оним што прима, образована је комисија да претходно констатује стање у коме се налазе непокретна добра, покретна имовна, грађевинска предузећа из последње године, финансијски, судски и

*) За пример наводимо да је бивало и таквих случајева да је по нека старица добила милостињу а међу тим није се знало да је код другога у служби за сталну плату, дакле за рад способна. Друге су опет место других примале, итд.

сви остали административни текући послови.

Докле се ово сврши, дотле ће бити изабран и нови одбор, а за тим одмах приступити и реорганизацији послова, према новоме закону и новем положају општине.

Зборски. Сутра, 7. јануара, држаће се други збор за избор одборника, а први за избор сталних бирачких одбора. Ова два посла спојена су да се изврше истог дана, колико да би се уштедело сазивање једног збора више, толико и с тога, што је новим законом предвиђено да се избор лица за стални бирачки одбор мора извршити до 7. ов. месеца.

Избор. Идућег понедељника, на дан 8. ов. м. држаће се у општинској дворани скупштина еснафских овлашћеника која ће изабрати шест чланова и шест заменика-чланова у трговачком суду, на место оних који почетком ове године одступају.

При крају. Комисија за преглед и оцену Смрекеровог водоводног пројекта учинила је извесне приредбе на пројекат. Услед тог г. Смрекер је пре неки дан поново у Београд дошао да пред комисијом лично даде своја објашњења.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Водоводи у Атини. Фирма Пирзон из Лондона, тражила је концесију за грађење водовода у Атини. Воду би имала довести из језера Стимфаније у Пелопонезу; али је понуда заснована на томе, да држава гарантује 3% повлашћенику. У грађењу оваквог водовода повлашћеник би морао уложити до 30 милијуна динара.

Електрично осветљење у Смирни. Како јављају из Смирне, извесни понуђач тражио је од општине одобрење за осветљење улица електричном светлошћу. Предузимач, који је поднео ту понуду, пристаје да најпре чини покушаје о својој трошку, а доцније ступно би у преговоре односно закључења уговора са општином. —

Телефон између Петрограда и Москве. Покушаји разговарања телефоном чињени су 20. децембра пр. године између Петрограда и Москве и дали су врло повољни резултат. Том приликом употребљен је један апарат, који је пронашао г. Гвоздев. Тај је апарат удешен тако, да се гвоздена жица, која се употребљава за пренашање гласа, може да употребљава и за спровођење телеграфске струје. Како је ова ствар од великог значаја, то су чињени покушаји на многим руским жељезничким пругама.

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА
ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

Околни зидови

чл. 34. Сви околни зидови морају бити гврдим материјалом (без дрвета) оксидани код следећих грађевина

а, Код грађевина у тачки а, чл. 33.

б, Код грађевина у тачки б, члана 33. овог закона, ако нису од оближ-

њих зграда удаљене више од 5 мет., околни зидови морају бити тврдим материјалом озидани, а ако одстојање прелази 15 мет. онда само до патоса првог спрата.

в., Код грађевина од мале опасности (тач. в. чл 33.) околни зидови морају бити озидани тврдим материјалом ако су ови у одстојању краћем од 5 мет., или кад готово паралелно у означеном одстојању леже са грађевинама о којима је реч у тачци а.) чл. 33.

Зидови ватри изложени

чл. 35. Зидови ватри изложени одоздо па до тавана морају бити дебели најмање једну цигљу. Служели пак ови зидови уједно и за подлоге тавањача у опште, онда исти зидови морају бити дебели најмање 1 и по цигљу (0.45 мет.)

Отвори на овим зидовима у опште су забрањени. Но у појединим случајевима грађ. савет може ове отворе дозволити али и у том случају исти отвори морају бити сигурним гвозденим капцима затворени. Калкани морају бити цигљом озидани.

Додирни зидови суседних зграда

чл. 36. Свака зграда, која има додира са суседном зградом, мора имати свој сопствени зид, најмање једну цигљу дебео (0.30 мет.)

Код грађевина са огњиштем, на коме се јаком дуготрајном ватром ради као што су: ковачнице, пекарнице, огњишта са наслоним на зид до суседног имања, поред зида означеног у предходећем члану, морају имати још један засебан зид до висине тавана, дебео једну цигљу (0.30 мет.)

Издавајање (изолација)

чл. 37. Због издавајања (изолације) морасвака кућа имати свој главни зид. Ако би наступиле околности које би захтевале да се направи заједнички зид, мора се исти тако утврдити да може с' обе стране дати подлогу за тавањаче. Споразумљење које ће се учинити због издржавања таквог зида, има се поради предупређења могућих несугласица и размирица, код суда убаштинити.

Провлаци (unterzuge).

чл. 38. Провлаци т. ј. оне греде које се постављају испод таванских греда да исте сигурније буду, као и у опште све греде и т. п. које

се пружају у суседне куће нису дозвољене. Отварање пролаза међу двема зградама, зависи од одобрења грађевинског савета.

Зидови против пожара (Feuermaur).

чл. 39. Ако дужина крова на каквој згради износи више од 30 мет. онда се цела ширина тавана мора преградати зидом најмање 0.15 мет. дебелим.

Зид овај мора над кровом бити 0.15 мет. узвишен.

У зиду морају бити начињена гвоздена врата, која се тако са обе стране могу отворити, а поред тога да се и сама од себе затварају.

Заједнички зидови

чл. 40. Међусобним споразумом суседа, могу се подићи заједнички зидови уколико то не би било противно одредбама овога закона. Право службености на оградни зид може се само међусобним уговором задобити. Иначе пак сваки господар плаца дужан је да свој плац према границама суседа, огради засебном оградом, која мора бити зидана, или од густе тарабе најмање 1—4 мет. узвишена над њиовом авлијом.

Заједнички зид одржаваће суседи у добром стању о својој трошку.

Висина

чл. 41., Чиста унутрашња висина свију локала и којима се обитава, мора износити најмање 3 мет.

Простори у којима се људи скупљају, као и радионице, морају најмање имати 0.50 мет. испод патоса приземног спрата и бити постављени у сасвим здравом земљишту, без смешне органских материја. У противном пак случају мора се хрђаво земљиште уклонити и здравим или бетоном заменити.

Спољна висина зграде за обитавање од тротоара до стреје не сме бити већа од 20 мет.

У улицама испод 6 мет. ширине, нове зграде не смеју до крова бити више од 10 мет., У улицама испод 8.5 мет. ширине 12 м. а преко 8.5 м. ширине могу зграде бити више од 12 мет. само у оној мери у којој је улица шира.

Нове зграде које се подижу у главним улицама морају бити двокатне и имати тако јаке зидове да се на истима у будуће може подићи још један спрат. Од овога а по добивањем одобрењу грађевинског савета, моћи ће се одступити само у следећим случајима:

а., кад грађевина које се подижу у улицама, удаљеним од главних улица.

б., Код баштованских зграда и летњиковаца који се одликују архитектонском формом.

в., Зграде при земљи, градиле се оне ван варошког реона или изузетно у самој реону вароши, морају бити тако озидане, да се њима може подизати по још један спрат.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

НА ЗНАЊЕ

Који још није учинио, а жели напунити своје леденице ледом из атара општине београдске, има се пријавити претходно, одређеном кметов. помоћнику у општинској судници — г. Јовану Антонијевићу да таксу плати и одобрење добије.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 12. до 18. децембра ишло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	10) к. просечна цена дин.
килогр.		
19,000	Брашна пшенична .	19.—
	Брашна кукурузна .	—.—
172,579	Пшенице	13.65
5,259	Кукуруза	10.50
16,331	Ражи	10.50
	Крупника	—.—
11,224	Јечма	12.50
5,841	Овса	12.80
	Кукуруз нови	—.—
3,201	Пасуља	23.—
3,703	Кромпира	8.50
956	Арпаџика	20.—
2,128	Црна лука	11.—
57	Бела лука	35.—
	Лука арпаламе	—.—
8,100	Јабучка	18.—
12,600	Крушака	11.—
1,401	Ораја	20.—
	Грожђа	—.—
	Шљива сирових	—.—
119,487	Сувих шљива нов.	22.—
59,930	Сена	5.50
4,500	Сламе	3.—
196	Шишарке	45.—
110	Меза	90.—
187	Кајмака	120.—
357	Сира	80.—
1,289	Лоја топљена	90.—
	Лоја нетопљена	—.—
414	Масти	110.—
374	Сува меса гов	120.—
16,019	Свиња дебелих	76.—
4,350	Креча	3.40
470	Катрана	19.—
2,187	Рибе фришке	95.90
162	Купуса кисела	17.—
	Рена	30.—
Литарз		
75,749	Вина црна	18.50
	Вина бела	—.—
19,532	Ракије шљ. меке	25.—
	Ракије комове меке	—.—

Примедба. Наплаћено је на име кантарије 1.280.30 дин.